

Warszawa, 27-04-2026 r.

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich
Stanisław Trociuk

II.510.1098.2024.MW

Pan Poseł
Łukasz Schreiber
Przewodniczący Podkomisji stałej ds.
nowelizacji prawa karnego
ePUAP

Szanowny Panie Przewodniczący,

w odpowiedzi na prośbę Przewodniczącej Komisji Nadzwyczajnej ds. zmian w kodyfikacjach Pani Poseł Barbary Dolniak o przestawienie opinii w sprawie projektów ustaw (druk sejmowy nr 1613¹ oraz druk sejmowy nr 2208²), oraz w związku ze skierowaniem druku sejmowego nr 2208 do prac w Podkomisji i wyznaczonym na dzień 28 kwietnia 2026 r. terminem jej posiedzenia, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących uwag Rzecznika Praw Obywatelskich.

1. Uwagi wstępne. Zastrzeżenia zgłoszone do druku sejmowego IX kadencji nr 3310

Zjawisko patostreamingu było przedmiotem wystąpienia Rzecznika Praw Obywatelskich do Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego skierowanego w

¹ <https://orka.sejm.gov.pl/Druki10ka.nsf/0/36E1FB08404E44D2C1258CDC0055282D/%24File/1613.pdf>,
dostęp: 21.04.2026 r.

² <https://orka.sejm.gov.pl/Druki10ka.nsf/0/9364E0C1D712ADE4C1258D9900603C3F/%24File/2208.pdf>,
dostęp: 21.04.2026 r.

dniu 12 grudnia 2024 r., (nr II.510.1098.2024.MN³). Rzecznik wskazał w nim, że zjawisko to szczególnie dotyka osób wykorzystywanych – niejednokrotnie dzieci, osób z niepełnosprawnościami czy osób w kryzysie bezdomności – wobec których stosowana jest przemoc fizyczna, psychiczna bądź ekonomiczna. Działania patostreamerów prowadzą do naruszenia praw i wolności jednostek - zwłaszcza ochrony godności człowieka, a także prawa do ochrony życia prywatnego oraz danych osobowych. Naruszają one nie tylko dobra osobiste osób występujących w nagraniach, ale także zagrażają dobrom ogólnospołecznym, nawołując do nienawiści i przemocy.

Patostreaming obejmuje transmitowanie w Internecie treści zawierających przemoc, zachęcających do autodestrukcji, nękania i promowania zachowań patologicznych, co zagraża dobru osobistemu jednostek oraz dobru społecznemu. Z raportów KRRiT oraz NASK wynika, że treści te często zawierają czynności wskazujące na potencjalne przestępstwa, jednak istnieją trudności w stosowaniu obecnych przepisów.

Problemy związane z patostreamingiem obejmują: 1. Brak skutecznych narzędzi legislacyjnych w prawie karnym i cywilnym do ścigania i usuwania patostreamingu; 2. Naruszenie dóbr osobistych (art. 23 i 24 kodeksu cywilnego⁴) osób uczestniczących lub będących przedmiotem takich transmisji; 3. Problemy z jurysdykcją międzynarodową, w szczególności wobec platform, które mają siedziby za granicą (np. YouTube w Irlandii), co utrudnia skuteczną interwencję; 4. Niepewność prawną związaną z ochroną danych osobowych, w tym z wycofaniem zgody na przetwarzanie danych wideo uczestników takich transmisji. Dodatkowo należy podkreślić potrzebę wprowadzenia regulacji zgodnych z gwarancjami konstytucyjnymi, w szczególności zapewniających precyzyjne określenie przepisów prawa karnego. Jednocześnie regulacje te muszą uwzględniać ochronę wolności słowa oraz wolność twórczości artystycznej, badań naukowych czy legalnej działalności sportowej.

W wystąpieniu generalnym z dnia 12 grudnia 2024 r., (nr II.510.1098.2024.MN), Rzecznik Praw Obywatelskich odniósł się także do zaproponowanej w druku sejmowym 3310 Sejmu IX kadencji treści projektowanego art. 255b Kodeksu karnego⁵. Treść ta jest częściowo zbieżna z propozycją ujętą w druku sejmowym nr 1613, z tym zastrzeżeniem, że w odmienny sposób kształtowała znamiona czynu w § 1 pkt 1 oraz zawierała inną klauzulę wyłączenia karalności, która zostanie szczegółowo przeanalizowana osobno.

³ <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-patostreaming-zwalczanie-propozycje-ms>, dostęp: 21.04.2026 r.

⁴ Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1071 z późn. zm., dalej: k.c.).

⁵ <https://orka.sejm.gov.pl/Druki9ka.nsf/0/419B022090CF7E4AC12589C1002F50D2/%24File/3310.pdf>, dostęp: 21.04.2026 r.

W piśmie z dnia 12 grudnia 2024 r., (nr II.510.1098.2024.MN), Rzecznik wskazał na krytykę propozycji zawartej w druku sejmowym 3310 Sejmu IX kadencji w literaturze przedmiotu.

W publikacjach dotyczących omawianego problemu prezentowane są zapatrywania, że główną wadą projektowanego przepisu było zbyt szerokie zakreślenie granic odpowiedzialności karnej osób trzecich, które nie uczestniczą bezpośrednio w tworzeniu patostreamu⁶. Autorka podkreślała, że tak szeroka interpretacja odpowiedzialności może prowadzić do nadmiernej penalizacji, która nie tylko komplikuje stosowanie przepisów w praktyce, ale także zwiększa ryzyko, że osoby przypadkowo powiązane z transmisją będą podlegały ściganiu⁷. Projekt nie wprowadzał ponadto klarownych definicji patostreamingu. Jego deficytem był brak jednoznacznych wytycznych co do form i treści, które powinny być zakazane, co mogło otwierać szerokie pole do interpretacji. Dodatkowo wątpliwości budziły niespójności projektu z innymi regulacjami prawnymi, w tym z przepisami prawa cywilnego oraz ustawą o ochronie danych osobowych⁸. Rzecznik Praw Obywatelskich wskazywał, że bez takiej harmonizacji przepisy karne mogą okazać się nieskuteczne, szczególnie w kontekście utrwalania i udostępniania materiałów w sieci. W ocenie Rzecznika, choć projekt ten był zatem potrzebną próbą nawiązania do nieuregulowanego fenomenu społecznego, posiadał jednak pewne deficyty, wymagające uzupełnienia.

2. Zastrzeżenia co do granic kryminalizacji ujętych w projektowanych art. 255b § 1 pkt 1 k.k.

Zasadniczo zbliżone uwagi można sformułować w stosunku do propozycji regulacji art. 255b k.k., ujętej w druku sejmowym nr 2208. W druku sejmowym nr 2208 właściwie powielono treść znamion czynu z art. 255b k.k., zaproponowanego w druku sejmowym nr 1613. Jedyną różnicą jest dodanie w treści projektowanego art. 255b § 1 punktu 4, który stanowi, że czyn z art. 255b § 1 k.k. można popełnić także przez przedstawienie popełnienia czynu zabronionego polegającego na realizacji ustawowych znamion czynów zabronionych określonych w art. 107-111 ustawy z dnia 10 września 1999 r. - Kodeks karny skarbowy⁹. Istotna różnica dotyczy braku uwzględnienia typu

⁶ A. Ziobroń, Ocena poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny dotyczącej kryminalizacji zjawiska patostreamingu, *Palestra* 10/2023, s. 48.

⁷ Tamże.

⁸ Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1781 z późn. zm.).

⁹ Ustawa z dnia 10 września 1999 r. Kodeks karny skarbowy (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 633 z późn. zm.).

kwalifikowanego, ujętego w treści art. 255b § 3 k.k. według projektu ujętego w druku sejmowym nr 1613.

2.1. Zakres kryminalizacji art. 255b § 1 pkt 1 k.k. zaproponowanego w druku sejmowym IX kadencji nr 3310

Powyższe projekty mają jednak szereg poważnych deficytów, nieomówionych przez cytowaną wyżej A. Ziobroń - w ramach jej opracowania. Chodzi tu przede wszystkim o treść obu § 1 projektowanych w art. 255b k.k. W komentowanym w literaturze druku sejmowym Sejmu IX kadencji nr 3310, znamię typu czynu zabronionego, ujętego w treści projektowanego art. 255b § 1 pkt 1 k.k., brzmiało następująco: „**zagrożonego karą pozbawienia wolności, której górna granica wynosi co najmniej 5 lat**, jako umyślne przestępstwo przeciwko życiu lub zdrowiu, wolności, wolności seksualnej, obyczajności, rodzinie i opiece lub popełnione z użyciem przemocy”. Oznaczało to zatem, że kryminalizacją objęto by takie zachowania, które polegają na transmitowaniu obrazu lub dźwięku albo udostępnieniu zapisu obrazu lub dźwięku, za pośrednictwem sieci teleinformatycznej, rozpowszechniając treści przedstawiające popełnienie czynu zabronionego, np. z art. 148 k.k. (zabójstwo), art. 148a k.k. (przyjęcie zlecenia zabójstwa), art. 149 k.k. (zabójstwo noworodka), art. 150 k.k. (zabójstwo eutanatyczne), art. 151 k.k. (doprowadzenie do samobójstwa), art. 152 § 3 k.k. (aborcja za zgodą kobiety dziecka zdolnego do samodzielnego życia poza organizmem kobiety ciężarnej), art. 153 k.k. (wymuszona aborcja), art. 154 k.k. (śmierć kobiety jako następstwo aborcji). Zasadniczo, można powiedzieć, że kryminalizacją objęto by transmitowanie zachowań wypełniających znamiona wszystkich czynów zabronionych w przepisach typizujących przestępstwa przeciwko życiu lub zdrowiu, wolności, wolności seksualnej i obyczajności, rodzinie i opiece lub popełnione z użyciem przemocy **za wyjątkiem** art. 152 § 1 k.k. (aborcja za zgodą kobiety), art. 156 § 2 k.k. (nieumyślne spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu), art. 156a § 1 k.k. (nakłanianie lub zmuszanie innej osoby do spowodowania u niej ciężkiego uszczerbku na zdrowiu), art. 157 § 2 i 3 k.k. (lekki uszczerbek na zdrowiu), art. 157a § 1 k.k. (uszczerbek na zdrowiu dziecka poczętego), art. 160 § 1 i 3 k.k. (narażenie człowieka na niebezpieczeństwo), art. 162 k.k. (nieudzielenie pomocy), art. 190 k.k. (groźba karalna), art. 191 § 1 i 1a k.k. (zmuszanie do określonego zachowania. Utrudnianie korzystania z lokalu mieszkalnego), art. 192 k.k. (zabieg leczniczy bez wymaganej zgody), art. 193 k.k. (zakłócenie miru domowego), art. 199 § 1 k.k. (seksualne wykorzystanie stosunku zależności lub krytycznego położenia), art. 200 § 3 i 4 k.k. (prezentowanie treści lub rozpowszechnianie treści pornograficznych małoletniemu poniżej lat 15), art. 200a k.k. (elektroniczna korupcja seksualna małoletniego), art. 200b k.k. (propagowanie pedofilii), art. 202 § 1, 4b i 4c k.k.

(publiczne prezentowanie treści pornograficznych), art. 206 k.k. (bigamia), art. 208 k.k. (rozpijanie małoletniego), art. 209 k.k. (niealimentacja).

Zaznaczyć należy, że w powyżej opisanej grupie przestępstw znajdują się wszakże takie typy czynów zabronionych, które właściwie są typowe dla zjawiska patostreamingu – art. 157 § 2 i 3 k.k., art. 160 § 1 i 3 k.k., art. 190 k.k., art. 191 § 1 k.k. czy też art. 193 k.k. **Zdecydowanie najczęściej podczas patostreamów prezentowane są naruszenia nietykalności cielesnej, groźby karalne oraz znieważenia, które zgodnie z zaproponowanymi w drukach sejmowych nr 1613 oraz 2208 art. 255b § 1 k.k. nie będą stanowić karalnego patostreamu, pomimo jednoznacznego naruszenia moralności publicznej.** Problem braku karalności patostreamu prezentującego naruszenie nietykalności cielesnej, pomimo treści art. 255b § 1 pkt 3 k.k. w obu drukach sejmowych, szczegółowo zostanie opisany w dalszej części stanowiska.

W myśl projektu ujętego w druku sejmowym nr 3310 Sejmu IX kadencji karalne byłoby także popełnienie czynów zabronionych, ujętych w innych rozdziałach kodeksu karnego, jeśli do ich dokonania doszłoby z użyciem przemocy. Przykładowo mówić można o czynie z art. 172 k.k. (przeszkadzanie akcji ratowniczej), art. 222 § 1a k.k. (narażenie na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza wskutek naruszenia nietykalności cielesnej), art. 223 k.k. (czynna napaść na funkcjonariusza publicznego), art. 224 § 3 k.k. (zmuszenie funkcjonariusza publicznego albo osoby do pomocy mu przybranej do przedsięwzięcia lub zaniechania prawnej czynności służbowej), art. 224a k.k. (fałszywy alarm), art. 230a § 1 k.k. (płatna protekcja czynna), art. 231 § 1 k.k. (nadużycie uprawnień przez funkcjonariusza w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej), art. 232 § 1 k.k. (wywieranie wpływu na czynności sądu), czy też art. 245 k.k. (przemoc wobec stron postępowania). Niniejsze wyliczenie ma jedynie charakter ilustracyjny i nie jest katalogiem zamkniętym.

2.2. Zakres kryminalizacji art. 255b § 1 pkt 1 k.k. zaproponowanego w drukach sejmowych nr 1613 i nr 2208

W treści projektowanego w drukach sejmowych nr 1613 oraz nr 2208 art. 255b § 1 pkt 1 k.k. projektodawcy posługują się identyczną formułą językową: „(...) **zagrożonego karą pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 5** jako umyślne przestępstwo przeciwko życiu lub zdrowiu, wolności, wolności seksualnej, obyczajności, rodzinie i opiece lub popełnione z użyciem przemocy”. Formuła językowa, użyta w treści projektowanego art. 255b k.k., musi być odczytywana przez pryzmat dotychczas

używanych sformułowań kodeksowych. W szczególności należy czynić to przez pryzmat art. 7 k.k., dokonującego kwalifikacji przestępstw. Zgodnie z brzmieniem art. 7 § 2 k.k., zbrodnią jest czyn zabroniony **zagrożony karą pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3** albo karą surowszą. Trudno jednak z uzasadnień obu projektów odczytać zamiar projektodawców. W druku sejmowym nr 1613 nie umieszczono bowiem motywów takiego ukształtowania zakresu znamion czynu zabronionego w projektowanym art. 255b § 1 pkt 1 k.k. Wskazano jedynie, że „Projekt zakłada, że odpowiedzialność karną poniesie ten kto, za pośrednictwem sieci teleinformatycznej rozpowszechnia w postaci obrazu lub dźwięku treści przedstawiające popełnienie czynu zabronionego przeciwko życiu lub zdrowiu, wolności, wolności seksualnej, obyczajności, rodzinie i opiece, przestępstwa z użyciem przemocy (pkt 1)”. **Oznacza to zatem, że znamiona czynu z art. 255b § 1 pkt 1 k.k. proponowanego w druku sejmowym nr 1613 ma wypełnić tylko rozpowszechnianie, za pośrednictwem sieci teleinformatycznej, w postaci obrazu lub dźwięku treści przedstawiających popełnienie czynu zabronionego zagrożonego karą pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 5 jako umyślne przestępstwo przeciwko życiu lub zdrowiu, wolności, wolności seksualnej, obyczajności, rodzinie i opiece lub popełnione z użyciem przemocy.** Z kolei w uzasadnieniu druku sejmowego nr 2208 wskazano, że „Tego typu ujęcie przestępstwa patostreamingu obejmować będzie zasadniczo cztery formy popełnienia przedmiotowego występkę. Z jednej strony przestępstwa szczególnie wysoko przez ustawodawcę karane (...)”. **Nie do końca zatem wiadomo, jaka była intencja projektodawców, choć wydaje się, że przynajmniej w druku sejmowym nr 2208 takie zawężenie było celowe.**

Przede wszystkim należy zaznaczyć, że samo wyliczenie ujęte w treści obu przepisów, tj. „umyślne przestępstwo przeciwko życiu lub zdrowiu, wolności, wolności seksualnej, obyczajności, rodzinie i opiece lub popełnione z użyciem przemocy” jest bezprzedmiotowe. Jedynymi czynami zabronionymi zagrożonymi karą pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 5 są bowiem czyny opisane w art. 117 § 1 k.k. (wojna napastnicza), art. 118 § 1 i 2 k.k. (ludobójstwo), art. 118a § 1 i 2 k.k. (zbrodnie przeciwko ludzkości), art. 120 k.k. (stosowanie środków masowej zagłady), art. 122 k.k. (niedopuszczalne sposoby lub środki walki), art. 123 § 1 k.k. (zamach na życie lub zdrowie jeńców wojennych lub ludności cywilnej), art. 127 § 1 i 2 k.k. (zamach stanu), art. 130 § 1-5, 7 i 9 k.k. (szpiegostwo), art. 134 k.k. (zamach na życie Prezydenta RP), art. 148 § 1 i 2 k.k. (zabójstwo), art. 156 § 3 k.k. (spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu ze skutkiem śmiertelnym), art. 166 § 3 k.k. (zawładnięcie statkiem wodnym powietrznym, publicznym środkiem transportu lądowego i spowodowanie śmierci lub

ciężkiego uszczerbku na zdrowiu), art. 189 § 3 k.k. (bezprawne pozbawienie wolności łączące się ze szczególnym udręczeniem), art. 197 § 4 i 5 k.k. (zgwałcenie małoletniego poniżej lat 15, zgwałcenie lub wymuszenie czynności seksualnej ze szczególnym okrucieństwem lub spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu jako następstwa czynu, zgwałcenie lub wymuszenie czynności seksualnej ze skutkiem śmiertelnym), art. 252 § 2 k.k. (wzięcie zakładnika łączące się ze szczególnym udręczeniem), art. 277a § 1 k.k. (fałszerstwo faktur z kwotą należności przekraczającą 10 mln zł), art. 294 § 4 k.k. (obostrzenie odpowiedzialności w stosunku do mienia o wartości większej niż dziesięciokrotność kwoty określającej mienie wielkiej wartości), art. 306b § 2 k.k. (obostrzenie odpowiedzialności w stosunku do mienia o wartości większej niż dziesięciokrotność kwoty określającej mienie wielkiej wartości), art. 310 § 1 k.k. (fałszowanie pieniędzy i innych środków płatniczych albo dokumentów równoznacznych).

Większość ww. przepisów stanowi przestępstwa przeciwko pokojowi, ludzkości oraz przestępstwa wojenne, a także przestępstwa przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej, przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu, przeciwko porządkowi publicznemu, przeciwko wiarygodności dokumentów, przeciwko mieniu oraz przestępstwa przeciwko obrotowi gospodarczemu i interesom majątkowym w obrocie cywilnoprawnym i przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi. **Jedynie 4 przypadki wpisują się w wyliczenie zaproponowane w treści projektowanych art. 255b § 1 pkt 1 k.k., gdyż wyłącznie czyny ujęte w art. 148, art. 156, art. 189 oraz art. 197 k.k. stanowią przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu, przeciwko wolności oraz przeciwko wolności seksualnej i obyczajności. Nie ma zatem przepisu typizującego przestępstwo przeciwko rodzinie i opiece, które spełniałoby kryteria ustalone przez projektodawcę.** Zdecydowana większość przestępstw zagrożonych karą pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 5 stanowi przestępstwa popełnione z użyciem przemocy.

Użycie przez ustawodawcę alternatywy „lub” implikuje także, że nie zawęży zakresu kryminalizacji tylko do transmitowania czynów zagrożonych ww. karą, stanowiących umyślne przestępstwo przeciwko życiu lub zdrowiu, wolności, wolności seksualnej, obyczajności, rodzinie i opiece, które zostało popełnione z użyciem przemocy. Oznacza zatem, że każdy czyn zagrożony karą pozbawienia wolności nie krótszą od lat 5, popełniony z użyciem przemocy, wypełni znamiona projektowanego art. 255b § 1 pkt 1 k.k.

Podsumowując zatem rozważania w ramach niniejszej sekcji, należy zauważyć, że zakres kryminalizacji, zaproponowany w art. 255b § 1 pkt 1 k.k. w drukach sejmowych nr 1613 i nr 2208 nie jest dostosowany do realiów działalności patostreamerów i w bardzo wąskim zakresie (o ile w ogóle) będzie prowadził do penalizacji transmitowania treści patostreamingowych.

3. Relacja pomiędzy projektowanymi znamionami czynu zabronionego z art. 255b k.k. § 1 pkt 1 k.k. a uzasadnieniami projektów nowelizacji

W świetle powyższych ustaleń oraz pozostałych znamion typu czynu zabronionego, ujętych w treści projektowanych art. 255b k.k., uzasadnienia projektów stają się niezrozumiałe. W druku sejmowym nr 1613 uzasadnienie jest lakoniczne i nie pozwala na odtworzenie intencji ustawodawcy. Z kolei w druku sejmowym nr 2208, projektodawca uzasadnia propozycję następująco: „(...) Warto również zaznaczyć, że «wiedzą notoryjną jest stwierdzenie, że patostreamy stanowią zjawisko szkodliwe, potencjalnie świadczące o demoralizacji i mające skrajnie niskie walory estetyczne¹⁰». Biorąc pod uwagę powyższe wyróżnia się kilka rodzajów patostreamingu:

- *alko-streaming* (w dyskursie występuje także nazwa *drunk-streaming*); - spożywanie alkoholu podczas streamu;

- *violence-streaming* - streaming różnego rodzaju aktów przemocy; przemoc fizyczna (w tym także pobicia i bójki relacjonowane na żywo) i słowna, treści podlegające do przemocy, groźby, obelgi itp.;

- *sex-streaming* - rejestrowanie różnych dewiacji seksualnych, w tym aktów noszących znamiona pedofilii, np. zachęcania nieletnich do rozbierania się przed kamerą;

- *daily-patostreaming* - streamowanie codziennego życia, ze szczególnym naciskiem na transmitowanie tzw. «dymów», czyli najbardziej spektakularnych wydarzeń podczas streamów, często reżyserowanych lub prowokowanych - zwykle są to bójki, picie alkoholu czy zażywanie narkotyków, prowokowane awantury itp.”.

Skoro projektodawca dostrzega, że patostreamy stanowią zjawisko szkodliwe i wyróżnia cztery typy patostreamów, spodziewać się można, że to jest właśnie zdiagnozowana przez ustawodawcę luka prawna wymagająca uzupełnienia. Tymczasem, proponowane regulacje w ogóle nie odnoszą się do alko-streamingu,

¹⁰ A. Ziobroń, Ocena poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny dotyczącej kryminalizacji zjawiska patostreamingu, Palestra 10/2023, s. 59.

sex-streamingu ani daily-patostreamingu, a także wyłącznie szcątkowo odnoszą się do violence-streamingu. Niekaralne będzie chociażby samo transmitowanie spożywania alkoholu, także w przypadkach picia do nieprzytomności, połączonego z agresywnym, wulgarnym, a nawet obscenicznym zachowaniem niepolegającym jednak na naruszeniu nietykalności cielesnej, niewypełniającym znamion innego typu czynu zabronionego. Podobnie rzecz się ma z sex-streamingiem, który nie będzie wypełniał projektowanych znamion patostreamingu za wyjątkiem sytuacji transmitowania przestępstwa zgwałcenia z art. 197 § 4 lub 5 k.k. Jedynie częściowo można mieć do czynienia z kryminalizacją daily-patostreamingu i tylko w stosunku do tych sytuacji, które wypełnią znamiona czynów polegających na wypełnieniu opisanych wyżej znamion z art. 255b § 1 k.k., o ile czyn będzie wypełniał znamiona opisane powyżej w stosunku do pkt 1, przedstawiać będzie zabicie lub znęcanie się nad zwierzętami w warunkach opisanych w art. 35 ustawy o ochronie zwierząt¹¹ lub zabicia bądź znęcania się nad głowonogami, a także przedstawiania zachowań polegających na realizacji ustawowych znamion czynów zabronionych określonych w art. 107-111 k.k.s. **Wciąż, opisywane w uzasadnieniu charakterystyczne cechy *daily-patostreamów* nie będą penalizowane w ramach projektowanego przepisu, gdyż bójki, picie alkoholu czy zażywanie narkotyków, prowokowane awantury, itp. pozostają poza zakresem jego normowania.**

Bez wątplenia zakres regulacji, projektowanej w druku sejmowym Sejmu IX kadencji nr 3310, był dość szeroki i obejmował znaczny wachlarz zachowań. Krytyka zgłoszona przez A. Ziobroń na łamach „Palestry” co do populistycznego charakteru i zbyt szerokiego zakresu odpowiedzialności osób trzecich znalazła odzwierciedlenie w zawężeniu zakresu odpowiedzialności karnej w treści projektowanych art. 255b § 1 pkt 1 k.k. w ramach druków sejmowych nr 1613 oraz 2208. Nie wydaje się jednak, aby krytyka co do zakresu penalizacji odpowiedzialności osób trzecich była jednocześnie krytyką zakresu typizacji znamion tego czynu zabronionego. **Można wręcz powiedzieć, że krytyce poddano zbyt wąski – lub nierozważnie dobrany – zakres przepisów Kodeksu karnego.** W opracowaniu A. Ziobroń widać dwie wątpliwości: po pierwsze, czy rzeczywiście ustawodawca trafnie zdiagnozował dobra prawne wymagające ochrony i tym samym, prawidłowo ustalił potrzebę kryminalizacji, a po drugie, czy penalizacja transmisji pozorowanych przestępstw nie jest sprzeczna z Konstytucją RP¹². **Co więcej,**

¹¹ Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1580 z późn. zm., dalej: u.o.z.).

¹² A. Ziobroń, Ocena poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny dotyczącej kryminalizacji zjawiska patostreamingu, *Palestra* 10/2023, s. 50.

wyraźna krytyka dotyczy nieobjęcia przez ustawodawcę penalizacją transmisji przestępstw przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji oraz przestępstw przeciwko bezpieczeństwu publicznemu, np. gdy patostreamer transmituje spowodowanie niebezpiecznego zdarzenia (art. 163 k.k.), transmisji nadużycia stosunku zależności (art. 199 k.k.), wysoce prawdopodobne streamowanie rozpijania małoletniego (zagrożonego m.in. karą pozbawienia wolności do lat 2) czy czynnej napaści na funkcjonariusza publicznego lub osobę do pomocy mu przybraną podczas pełnienia lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych.

W drukach sejmowych nr 1613 oraz 2208 nastąpiło odwrócenie trendu legislacyjnego. Opisane powyżej zakresy normowania obu przepisów dowodzą, że projektowane art. 255b k.k. w drukach sejmowych nr 1613 oraz 2208 są niemalże normami pustymi w zakresie kryminalizacji transmisji popełnienia czynu zabronionego z art. 255b § 1 pkt 1 k.k. Przestępstwem z art. 255b § 1 pkt 1 k.k., za wyjątkiem przestępstw przeciwko pokojowi, ludzkości i przestępstw wojennych oraz przestępstw przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej, stałoby się bowiem wyłącznie transmitowanie popełnienia czynu zabronionego w postaci zabójstwa, spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu ze skutkiem śmiertelnym, bezprawne pozbawienie wolności łączące się ze szczególnym udręczeniem, zgwałcenie małoletniego poniżej lat 15, zgwałcenie lub wymuszenie czynności seksualnej ze szczególnym okrucieństwem lub spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu jako następstwa czynu, zgwałcenie lub wymuszenie czynności seksualnej ze skutkiem śmiertelnym oraz wzięcie zakładnika łączące się ze szczególnym udręczeniem.

Podsumowując powyższe rozważania, należy jednoznacznie podkreślić, że najczęstsze i przywoływane w uzasadnieniu projektu przedłożonego w druku sejmowym nr 2208 działania patostreamingowe – w razie przyjęcia którejkolwiek z propozycji art. 255b k.k. prowadziłyby do tego, że pozostawałyby one w całości poza zakresem kryminalizacji.

4. Wątpliwości co do zakresu kryminalizacji projektowanych art. 255b § 1 pkt 3 k.k.

4.1. Dyskusyjna kwestia znamienia w postaci „poniżenia lub upokorzenia innej osoby”

Poważne wątpliwości można mieć także do projektowanego art. 255b § 1 pkt 3 k.k., tj. czynu zabronionego stanowiącego naruszenie nietykalności cielesnej, w sposób

prowadzący do poniżenia lub upokorzenia innej osoby. **Po pierwsze, tak ukształtowane znamiona budzą wątpliwości w zakresie zasady *nulla poena sine lege stricta*, gdyż jest to kryterium nieostre.** Już w komentarzach do przepisu art. 53 § 2a pkt 3 k.k., dotyczącego wyłącznie dyrektyw wymiaru kary wskazuje się, że okoliczność ta została ujęta w sposób nieprecyzyjny, a także nie jest jasne, czy okoliczność ta ma charakter obiektywny (zachowanie sprawcy prowadzi do poniżenia lub udręczenia z perspektywy modelowego obywatela) czy subiektywny (pokrzywdzony ma subiektywne, nieznanne oparcia w faktach poczucie poniżenia lub udręczenia)¹³. Poniżenie dotyczy przede wszystkim naruszenia godności¹⁴. W komentarzach do art. 190a k.k. wskazuje się zaś, że poczucie poniżenia oznacza wywołanie stanu naruszającego godność drugiej osoby, np. poprzez stanowiące element stalkingu wykrzykiwanie urągających męskości słów wobec pokrzywdzonego w obecności jego współpracowników¹⁵, uczucie poniżenia, to stan emocjonalny, w którym pokrzywdzony odczuwa, że został potraktowany z pogardą¹⁶, poczucie poniżenia wiązać się z kolei musi z występującym u pokrzywdzonego odczuciem upokorzenia, zawstydzenia czy naruszenia jego godności¹⁷. Z kolei łączne posłużenie się pojęciami poniżenia lub upokorzenia występuje jedynie w treści art. 124 § 1 k.k., w której to zbitce upokarzające traktowanie definiuje się np. jako działanie polegające na nieuzasadnionym rozbieraniu do naga kobiet i wystawianiu ich na widok podległych żołnierzy¹⁸ oraz traktowanie naruszające czyjąś godność osobistą, obrażające czyjąś dumę, ambicję¹⁹.

Po drugie, niejasne jest, czy „naruszenie nietykalności cielesnej, w sposób prowadzący do poniżenia lub upokorzenia innej osoby” dodatkowo ma cechować skutek w postaci poniżenia lub upokorzenia ofiary (niezależnie od ustalenia, czy chodzi tu o jej subiektywne odczucia czy jakieś inne kryteria), czy też o samą intencję, motywację działania sprawcy. W jego przekonaniu sposób naruszenia nietykalności cielesnej może być poniżający, ale wcale taki nie musi być dla pokrzywdzonego. Tytułem przykładu można wskazać na popularny wśród uczestników

¹³ M. Budyn-Kulik [w:] *Kodeks karny. Komentarz aktualizowany*, red. M. Mozgawa, LEX/el. 2026, art. 53, teza 25.

¹⁴ Szerzej na ten temat M. Budyn-Kulik, *Umysłność w prawie karnym i psychologii*, Warszawa 2015, s. 369-385.

¹⁵ K. Wala [w:] *Kodeks karny. Komentarz*, red. J. Kulesza, Warszawa 2025, art. 190(a), teza 5.

¹⁶ J. Lachowski [w:] *Kodeks karny. Komentarz, wyd. IV*, red. V. Konarska-Wrzošek, Warszawa 2023, art. 190(a).

¹⁷ K. Lipiński [w:] *Kodeks karny. Część szczególna. Komentarz*, red. J. Giezek, Warszawa 2021, art. 190(a), teza 12.

¹⁸ K. Wala [w:] *Kodeks karny. Komentarz*, red. J. Kulesza, Warszawa 2025, art. 124, teza 6.

¹⁹ M. Rams, M. Szewczyk [w:] *Kodeks karny. Część szczególna. Tom II. Część I. Komentarz do art. 117-211a*, red. W. Wróbel, A. Zoll, Warszawa 2017, art. 124, teza 15.

walk influencerów, tzw. freakfighterów, sposób naruszania nietykalności cielesnej przez uderzenie otwartą ręką w twarz, określane mianem „liścia wychowawczego” – w intencji uderzającego jest to sposób prowadzący do poniżenia lub upokorzenia ofiary, ale niekoniecznie musi wywołać taki efekt w psychice ofiary czy też odbiorców-osób postronnych. **Stąd też, taki sposób ujęcia znamion tego typu czynu zabronionego jest niezwykle wątpliwy i może też prowadzić do tego, że ostatecznie byłaby to norma pusta.**

4.2. Wątpliwości co do wymaganego uprzedniego skazania za naruszenie nietykalności cielesnej

Nawiązując do powyższego, niejasne jest w świetle art. 255b § 1 pkt 3 k.k., czy do popełnienia przestępstwa stypizowanego w tym przepisie dojdzie wówczas, gdy doszło do skazania osoby naruszającej nietykalność cielesną pokrzywdzonego w sposób prowadzący do poniżenia lub upokorzenia innej osoby, a więc stwierdzenia przestępstwa z art. 217 § 1 k.k., czy wyłącznie w razie naruszenia nietykalności cielesnej osoby w sposób prowadzący do poniżenia lub upokorzenia innej osoby przez sprawcę. Gdyby bowiem przyjąć pierwszy wariant, może się okazać, że także i ten przepis jest zasadniczo pusty. Czyn z art. 217 § 1 k.k. stanowi przestępstwo prywatnoskargowe, co wynika z treści art. 217 § 3 k.k. Jako taki, wymaga nie tylko determinacji i woli ścigania sprawcy po stronie pokrzywdzonego przestępstwem, ale też zaangażowania czasowego i finansowego po stronie pokrzywdzonego. W razie optowania za drugim wariantem – na co wskazuje formuła językowa – doszłoby zaś do takiej sytuacji, w której pokrzywdzony w ogóle nie podejmowałby żadnej czynności, a nierzadko nawet nie byłaby znana tożsamość ani pokrzywdzonego, ani sprawcy (jeśli nie byłiby oni aktywnymi uczestnikami patostreamu), zaś warunkiem koniecznym byłoby opisane powyżej subiektywne pojęcie poniżenia lub upokorzenia. Przepisy te są tym samym skrajnie nieprecyzyjne i budzące poważne wątpliwości. **Co więcej, nawet jeśli uczestnicy patostreamu wzajemnie naruszaliby swoją nietykalność cielesną, i to nawet w sposób prowadzący do poniżenia lub upokorzenia innej osoby, to najczęściej będziemy mieli do czynienia ze zgodą dysponenta dobrem prawnym na naruszenie tego dobra.** W doktrynie prawa karnego nie budzi wątpliwości, że do katalogu dóbr, którymi ich dzierżyciel może swobodnie i w sposób prawnie doniosły dysponować należy nietykalność cielesna oraz cześć²⁰. Łukasz Pohl wskazuje także, że zgoda pokrzywdzonego na naruszenie nietykalności cielesnej wywołuje skutek w

²⁰ Ł. Pohl, Prawo karne. Wykład części ogólnej, Wydanie 5, Warszawa 2025, Wolters Kluwer, s. 307.

postaci niemożliwości uznania czynu zabronionego za czyn bezprawny²¹. Tym samym, w każdej sytuacji, w której mielibyśmy do czynienia z uzgodnionym czy wręcz zamierzonym naruszeniem nietykalności cielesnej świadomych i dobrowolnych uczestników patostreamów w celu wywołania tzw. „dymów”, jak to ujmuje projektodawca w uzasadnieniu druku sejmowego nr 2208, dochodziłoby do skazania osoby transmitującej czyn pozbawiony cechy bezprawności.

Podsumowując zatem powyższe rozważania, norma penalizująca transmitowanie czynu polegającego na naruszeniu nietykalności cielesnej w sposób prowadzący do poniżenia lub upokorzenia innej osoby będzie miała zastosowanie wyłącznie do takich sytuacji, w której pokrzywdzonym jest osoba nie biorąca świadomego i celowego udziału w patostreamie, nie wyrażająca zgody na naruszenie jej nietykalności cielesnej lub poniżenia lub upokorzenia, a to wyłącznie przy wątpliwym założeniu, że do skazania za czyn z art. 255b § 1 pkt 3 k.k. mogłoby dojść niezależnie od skazania za czyn transmitowany w jego trakcie. Takie uregulowanie budzi wątpliwości z punktu widzenia zasady proporcjonalności, ujętej w art. 31 ust. 3 Konstytucji RP – w szczególności z uwagi na brak relewantności projektowanej regulacji z prezentowanym uzasadnieniem oraz chronionym dobrem prawnym, a także art. 42 ust. 1 Konstytucji RP, w szczególności w zakresie karalności za czyn transmitowania zachowania nie stanowiącego przestępstwa z uwagi na brak bezprawności działania sprawcy. Co więcej, jest sprzeczne z podstawowymi zasadami prawa karnego materialnego. W doktrynie prawa karnego materialnego co prawda występuje spór co do tego, czy w strukturze przestępstwa powinno się oddzielać element bezprawności od elementu zabronienia pod groźbą kary, a więc elementu wyznaczanego ujęciem znamion czynu zabronionego²². Nie jest kontrowersyjnym twierdzenie, że nie stanowi czynu zabronionego w rozumieniu przepisów kodeksu zachowanie legalne, tj. zgodne z prawem, niebezprawne²³. Jacek Giezek wskazuje, że o ile bowiem z realizacją znamion czynu zabronionego – wobec możliwości wystąpienia tzw. okoliczności kontratypowych – nie musi wiązać się jeszcze popełnienie

²¹ Tamże.

²² Tamże, s. 279-281; Ł. Pohl, *Struktura normy sankcjonowanej w prawie karnym. Zagadnienia ogólne*, Poznań 2007, s. 178 i n.

²³ J. Majewski [w:] A. Błachnio, J. Kosonoga-Zygmunt, P. Zakrzewski, J. Majewski, *Kodeks karny. Komentarz*, Warszawa 2024, art. 115, teza 3.

czynu bezprawnego, o tyle trudno byłoby pogodzić się ze stwierdzeniem, iż popełnienie czynu zabronionego bezprawności takiej już nie zawiera²⁴.

Zachowanie wypełniające znamiona danego typu czynu zabronionego, pozbawione jednak bezprawności działania – np. w przypadku zgody dysponenta dobrem na naruszenie jego czci (poniżające lub upokarzające traktowanie) albo nietykalności cielesnej – nie musi zatem stanowić czynu zabronionego. Z czynem zabronionym wiąże się właśnie element bezprawności działania sprawcy. W obu projektach art. 255b § 1 k.k., ujętych w drukach sejmowych nr 1613 i 2208, przepis brzmi następująco: „Art. 255b. § 1. Kto za pośrednictwem sieci teleinformatycznej publicznie rozpowszechnia w postaci obrazu lub dźwięku treści **przedstawiające popełnienie czynu zabronionego**: (...)”. Skoro zatem projektodawcy zdecydowali się na zwrot „**popełnienie czynu zabronionego**”, a nie przykładowo „**przedstawiające zachowanie wypełniające znamiona czynu zabronionego**”, to musi wiązać się to z oceną bezprawności działania sprawcy czynu będącego przedmiotem transmisji.

W konsekwencji, przywołane poglądy doktryny w zestawieniu z warstwą językową projektowanych przepisów nakazują przyjęcie, że za czyn z art. 255b § 1 k.k. – niezależnie od wybranego projektu w razie utrzymania jego aktualnie projektowanego brzmienia – będzie odpowiadać jedynie osoba, która transmitowała na żywo czyn, którego sprawca w uprzednim i osobnym postępowaniu został uznany za winnego popełnienia czynu zabronionego.

5. Analiza klauzul wyłączenia bezprawności i karalności w drukach sejmowych nr 1613 i nr 2208

Projekty różnią się także w zakresie ujętych w nich klauzulach wyłączających odpowiedzialność karną. Projektodawca przedstawił propozycję klauzuli wyłączenia karalności w przypadku działania w celu obrony interesu publicznego lub zasługującego na uwzględnienie interesu prywatnego, ujętą w treści art. 255b § 4 przepisu projektowanego w druku sejmowym nr 1613. W druku sejmowym nr 2208 projektodawcy zaproponowali własną klauzulę wyłączenia – tym razem bezprawności – ujmując ją w treści projektowanego § 3, obejmującą działanie sprawcy w ramach działalności artystycznej, edukacyjnej, kolekcjonerskiej lub naukowej. Klauzule wyłączenia różnią się tym samym w sposób zasadniczy i wymagają dodatkowej uwagi.

²⁴ J. Giezek [w:] D. Gruszecka, K. Lipiński, G. Łabuda, J. Giezek, *Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz*, Warszawa 2021, art. 115, teza 5.

Ujęty w druku sejmowym nr 1613 zakres wyłączenia karalności nawiązuje do pojęć używanych w Kodeksie karnym. Interes publiczny i prywatny ujęty jest chociażby w przepisach art. 231 k.k., art. 269c k.k. czy też w art. 305 k.k. W komentarzach do art. 231 k.k. niektórzy autorzy podejmują próbę zdefiniowania interesu publicznego i prywatnego. W ujęciu Krystyny Patory interes publiczny należy interpretować jako sprawę, która ma charakter powszechny, a nie jednostkowy, musi on być wskazany w przepisach prawa, zaś jego przykładem jest bezpieczeństwo publiczne²⁵. Interes prywatny należy zaś interpretować jako sprawę osobistą, dotyczącą jednostki, zaś jego przykładem będą np. dane dotyczące choroby²⁶.

Inny zakres ma klauzula wyłączenia bezprawności w projektowanym art. 255b § 3 k.k., ujętym w druku sejmowym nr 2208. Stanowi ona, że nie popełnia przestępstwa sprawca czynu zabronionego określonego w § 1 pkt 1 i 3 oraz § 2, jeżeli dopuścił się tego czynu w ramach działalności artystycznej, edukacyjnej, kolekcjonerskiej lub naukowej. Widzimy zatem, że klauzula ta nie wyłącza bezprawności wszystkich czynów, ujętych w ramach art. 255b k.k. Wyłączeniem nie objęto bowiem publicznego rozpowszechniania za pośrednictwem sieci teleinformatycznej, w postaci obrazu lub dźwięku, treści przedstawiających popełnienie czynu zabronionego polegającego na znęcaniu się nad zwierzęciem lub zabiciu zwierzęcia, określonych w art. 35 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt lub na znęcaniu się nad głowonogami lub ich zabijaniu (art. 255b § 1 pkt 2 k.k.) oraz polegającego na realizacji ustawowych znamion czynów zabronionych określonych w art. 107-111 ustawy z dnia 10 września 1999 r. - Kodeks karny skarbowy (art. 255b § 1 pkt 4 k.k.).

Należy podkreślić, że nieujęcie w klauzuli wyłączenia karalności powyższych przepisów jest w pewnym zakresie racjonalne. Trudno bowiem uznać, że czyn polegający na znęcaniu się nad zwierzęciem lub głowonogiem bądź też zabiciu zwierzęcia lub głowonoga mieści się w ramach działalności artystycznej, edukacyjnej, kolekcjonerskiej lub naukowej. **Jedynie uwagi można mieć co do samej treści art. 35 ust. 1 u.o.z., a to z tego względu, że ani art. 34 u.o.z., ani art. 35 u.o.z. w sposób klarowny nie regulują kwestii uboju rytualnego, o którym wypowiedział się Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 10 grudnia 2014 r.**²⁷. Pewne wątpliwości można mieć w zakresie braku wyłączenia karalności czynu ujętego w art. 255b § 1 pkt 4 k.k. Obejmuje on bowiem rozpowszechnianie treści polegających na realizacji ustawowych znamion czynu z art. 107 k.k.s. (nielegalne gry hazardowe), art. 107a k.k.s. (organizowanie gier

²⁵ K. Patora [w:] *Kodeks karny. Komentarz*, red. J. Kulesza, Warszawa 2025, art. 231, teza 5.

²⁶ K. Patora [w:] *Kodeks karny. Komentarz*, red. J. Kulesza, Warszawa 2025, art. 231, teza 6.

²⁷ Wyrok TK z 10.12.2014 r., K 52/13, OTK-A 2014, nr 11, poz. 118.

bez zabezpieczeń), art. 107b k.k.s. (niszczenie dowodu udziału w loteriach), art. 107c k.k.s. (niezawiadomienie o zniszczeniach urządzeń do gier), art. 107d k.k.s. (nielegalne posiadanie automatu do gier), art. 108 k.k.s. (nielegalne gry fantowe), art. 109 k.k.s. (uczestnictwo w nielegalnych grach hazardowych) oraz art. 110 k.k.s. (nielegalna sprzedaż losów). **W stosunku do co najmniej części z powyższych przepisów można wyobrazić sobie ich przedstawienie w ramach działalności edukacyjnej. Obejmować może ona chociażby organizację zajęć lekcyjnych, wykładów czy też nagrywanie materiałów audio-wideo o charakterze edukacyjnym, dotyczącym procederu uczestnictwa w zagranicznej grze hazardowej, organizowania lub prowadzenia takich gier, kwestii organizacji i zacierania śladów organizacji loterii czy też zjawiska sprzedaży losów.** Można także wyobrazić sobie sytuację, w której ww. przepisy będą przedmiotem relacji dziennikarskich – także o charakterze informacyjnym czy częściowo edukacyjnym. Doskonałym tego przykładem są materiały informujące opinię publiczną o głośnej sprawie związanej z domniemanym, nielegalnym organizowaniu loterii przez niektórych influencerów. Publikowanie materiałów informacyjnych o takim procederze wypełniałoby znamiona projektowanego art. 255b § 1 pkt 4 k.k., gdyż nie spełniałoby kryterium działalności edukacyjnej. Kwestia ta wymaga zatem rozważenia w razie uznania przez ustawodawcę, że projekt przedstawiony w druku sejmowym nr 2208 lepiej wpisuje się w wizję kryminalizacji zjawiska patostreamingu.

Podsumowując, podkreślenia wymaga, że klauzule wyłączenia karalności lub bezprawności działania, zaproponowane w drukach sejmowych nr 1613 i 2208 wymagają poprawy (w zależności od kształtu znamion tego typu czynu zabronionego), lecz prace powinny odbywać się w oparciu o klauzulę wyłączenia bezprawności, zaproponowaną w druku sejmowym nr 2208.

6. Wartości konstytucyjne i ich relacja do działalności streamingowej i patostreamingowej

Dążenie do kryminalizacji tego zjawiska wymaga szczególnej staranności w zakresie zgodności z Konstytucją RP. Ograniczenie wolności słowa (art. 54 Konstytucji RP) oraz wolności twórczości artystycznej (art. 73 Konstytucji RP) musi być zgodne z zasadami proporcjonalności, konieczności i określoności wynikającymi z art. 31 ust. 3 oraz art. 42 ust. 1 Konstytucji RP (zasada nullum crimen sine lege). W szczególności art. 73 Konstytucji RP gwarantuje wolność twórczości artystycznej, co oznacza, że nawet kontrowersyjne formy wyrazu artystycznego podlegają ochronie konstytucyjnej. W kontekście patostreamingu należy jednak rozróżnić: (1) działania o charakterze

twórczym, które nie naruszają dóbr osobistych innych osób ani nie promują patologii; (2) działania o charakterze stricte destrukcyjnym i szkodliwym, które nie mogą korzystać z ochrony wynikającej z art. 73 Konstytucji RP.

W tym miejscu należy zaznaczyć, że twórczość artystyczna polega na tworzeniu dzieł, które wyróżnia nowość oraz przekazywaniu za ich pomocą określonych idei lub myśli w sposób wywołujący reakcje estetyczne u odbiorców. Państwo jest zobowiązane do jej ochrony, a obowiązek jej poszanowania dotyczy również podmiotów prywatnych. Twórczość artystyczna, choć nie została zdefiniowana w Konstytucji, opiera się na dwóch kluczowych cechach. Po pierwsze, dotyczy „twórczości”, czyli działań polegających na samodzielnym kreowaniu dzieł wyróżniających się nowością. Proste odtwarzanie istniejących dzieł nie jest uznawane za twórczość, lecz jedynie za działalność artystyczną, chyba że towarzyszy mu nadanie dziełu nowej interpretacji, wyrażającej myśli lub koncepcje twórcy. Dzieła te mogą mieć różnorodne formy, zarówno tradycyjne, takie jak literatura, malarstwo, rzeźba, muzyka, teatr czy film, jak i bardziej niekonwencjonalne, wynikające z indywidualności artysty²⁸. Należy również wskazać, że twórczość artystyczna dotycząca spraw publicznych powinna być postrzegana nie tylko jako wyraz kultury i wolności artystycznej, ale także jako element debaty publicznej. Satyra, zamiast skupiać się na estetyce, ma na celu wzbudzenie refleksji nad problemami społecznymi, wykorzystując formę artystyczną do podkreślenia swojego przekazu²⁹. Z kolei wolność słowa, gwarantowana w art. 54 Konstytucji RP, ma kluczowe znaczenie dla ochrony pluralizmu opinii i demokratycznej debaty publicznej. W myśl art. 1 ustawy - Prawo prasowe³⁰, prasa, zgodnie z Konstytucją RP, korzysta z wolności wypowiedzi urzeczywistnia prawo obywateli do ich rzetelnego informowania, jawności życia publicznego oraz kontroli i krytyki społecznej.

Reasumując, należy wskazać, że tym co łączy zagwarantowane wolności, jest działanie w obronie społecznie uzasadnionego interesu, a patostreaming, polegający na transmisjach naruszających godność i wizerunek osób, a także promujący przemoc, dewiacje i zachowania patologiczne wykracza poza zakres konstytucyjnej ochrony wolności słowa. Przepis art. 31 ust. 3 Konstytucji RP stanowi, że ograniczenie wolności i praw jednostki może nastąpić jedynie wtedy, gdy jest to konieczne w demokratycznym państwie prawnym, proporcjonalne do chronionego celu, a także uzasadnione ochroną takich wartości jak porządek publiczny, moralność,

²⁸ Por. L. Garlicki, M. Derlatka [w:] Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz. Tom II, wyd. II, red. M. Zubik, Warszawa 2016, art. 73.

²⁹ Zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 2011 r., II CSK 431/10, LEX nr 784917.

³⁰ Ustawa z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1914).

zdrowie publiczne czy prawa innych osób. W kontekście patostreamingu, który wiąże się z naruszeniem godności człowieka (art. 30 Konstytucji RP), porządku publicznego oraz moralności publicznej, ograniczenie wolności słowa i twórczości w celu przeciwdziałania temu zjawisku jest uzasadnione.

7. Alternatywa dla kryminalizacji zjawiska patostreamingu. Stan prawny i możliwości reakcji w postaci sankcji administracyjnych

7.1. Platformy streamingowe i charakterystyka działania oraz zarobkowania streamerów

Konieczne jest rozważenie, czy właściwą metodą limitowania owej „twórczości” są przepisy prawa karnego. Po pierwsze, prawo karne jest środkiem *ultima ratio*, który powinien być wykorzystywany wyłącznie wtedy, gdy inne gałęzie prawa nie są zdolne do spowodowania odpowiedniej reakcji państwa. Po drugie, motywacja działania patostreamerów jest dość prostolinijna: **zazwyczaj dzieje się to z powodu chęci uzyskania korzyści majątkowej lub osobistej z prowadzonej działalności.** Chodzi tu o współpracy reklamowe, monetyzowanie liczby wyświetleń na platformach, takich jak youtube.com (reklamy AdSense, donacje podczas transmisji na żywo, program YouTube Premium, członkostwo w kanale – najlepsze do publikowania materiałów wideo), twitch.tv (subskrypcje Prime, donacje, sponsoring, reklamy – wiodąca platforma do streamowania zdarzeń na żywo) kick.com (wyświetlenia, subskrypcje i donacje – wiodąca platforma do transmisji o najmniej „profesjonalnym” charakterze) oraz facebook.com (subskrypcje, reklamy, donacje)³¹. **Każda z tych platform różni się grupą docelową twórców oraz odbiorców. Różnią się polityką antydyskryminacyjną, filtra językowego czy też tolerowanych treści.** Udział Facebooka w tworzeniu takich treści jest marginalny, zazwyczaj była to platforma dedykowana dla twórców cyfrowych (gracze). Także platforma YouTube raczej służy do tzw. shotowania (cykulowania wycinków transmisji) czy też tworzenia kompilacji z transmisji na żywo ze względu na swoją charakterystykę.

Zróżnicowany standard restrykcji wpływa na wybór platformy przez streamerów.

Jak wskazano wcześniej, Facebook i YouTube mają politykę najbardziej restrykcyjną, często zalgorytmizowaną³². Platforma Twitch.tv ma charakter pośredni, często objęty

³¹ <https://www.ranktracker.com/pl/blog/best-revenue-model-for-streamers/>, dostęp: 21.04.2026 r.

³² <https://support.google.com/youtube/answer/6162278?hl=en>, dostęp: 21.04.2026 r.; https://www.facebook.com/business/help/1348682518563619?id=2520940424820218&locale=pl_PL, dostęp: 21.04.2026 r.; <https://transparency.meta.com/policies/community-standards>, dostęp: 21.04.2026 r.

weryfikacją przez człowieka, ale w polskiej scenie gamingowej poważne obawy o wyłączenie monetyzacji, a nawet blokadę konta budzi nagość, wulgaryzmy (szczególnie na tle rasowym lub homofobicznym), przemoc, narkotyki czy też hazard³³. Choć formalnie Kick.tv również ma regulacje wewnętrzne o dość ochronnym charakterze, to są one ograniczone do zachowań sprzecznych z przepisami prawa, a nie moralnością publiczną, jak można to ująć w przypadku poprzednich platform³⁴. Dodatkowo platforma Kick.tv oferuje zdecydowanie najlepsze warunki finansowe z najwyższą stawką dla twórcy³⁵, co działa jako podwójna zachęta do wyboru tej platformy wśród patostreamerów. Transmisje na popularnych platformach scrollingowych, takich jak Instagram lub TikTok, ze względu na charakterystykę oraz stopień monetyzacji, są całkowicie nieopłacalne dla patostreamerów pod kątem transmisji, zaś jedyną ich zaletą jest zwiększona ekspozycja na współpracy reklamowe. Format materiałów na TikToku i Instagramie bazuje jednak na tzw. shortach, a więc krótkich, maksymalnie minutowych nagraniach (lub zdjęciach w przypadku Instagrama), co jest sprzeczne z istotą streamingu.

7.2. Możliwość kryminalizacji patostreamingu w statusie *quo*

Aktualnie w Kodeksie karnym istnieją następujące rozwiązania legislacyjne, które mogą znajdować zastosowanie w przypadku patostreamingu:

- art. 255 k.k. inkryminuje nawoływanie do popełnienia przestępstwa, które może obejmować działania związane z zachęcaniem do przemocy w transmisjach patostreamingowych,
- art. 256 k.k. kryminalizuje propagowanie treści nawołujących do nienawiści, co może być stosowane w przypadku transmisji z elementami mowy nienawiści,
- art. 257 k.k. inkryminuje publiczne znieważanie grup ludności lub osób z uwagi na ich przynależność narodową, etniczną, rasową lub wyznaniową, co może obejmować transmisje zawierające tego typu treści,
- art. 216 k.k. i art. 217 k.k. przewidują odpowiedzialność karną za znieważenie i naruszenie nietykalności cielesnej, które często występują w transmisjach,

³³ <https://www.twitch.tv/p/pl-pl/legal/terms-of-service/#10-prohibited-conduct>, szczególnie pkt 10 i 11, dostęp: 21.04.2026 r.

³⁴ <https://kick.com/terms-of-service>, dostęp: 21.04.2026 r.

³⁵ <https://www.ranktracker.com/pl/blog/best-revenue-model-for-streamers/>, dostęp: 21.04.2026 r.

- art. 119 k.k. i art. 191 k.k. penalizują przemoc na tle dyskryminacyjnym oraz przemoc psychiczną, co znajduje zastosowanie wobec szczególnie agresywnych transmisji,
- art. 207 k.k. penalizuje znęcanie się psychiczne i fizyczne nad drugą osobą;
- art. 107 ustawy o ochronie danych osobowych kryminalizuje nielegalne przetwarzanie danych osobowych;
- art. 190a § 1 k.k. penalizuje uporczywe nękanie innej osoby lub osoby dla niej najbliższej oraz istotnie naruszanie prywatności innej osoby;
- art. 191a k.k. inkryminuje utrwalanie wizerunku nagiej osoby lub osoby w trakcie czynności seksualnej, przy użyciu w tym celu wobec niej przemocy, groźby bezprawnej lub podstępny oraz rozpowszechnianie bez jej zgody jej nagiego wizerunku lub jej wizerunku w trakcie czynności seksualnej.

Karalne jest jednak nie tyle samo transmitowanie popełnienia czynu zabronionego, ale właśnie popełnienie czynu zabronionego w zasadniczo każdej z jego form zjawiskowych. Utrwalenie popełnienia czynu na transmisji może zaś mieć walor dowodowy w ramach danego postępowania karnego. Do odpowiedzialności karnej można pociągnąć nie tylko sprawcę indywidualnego, ale także sprawcę kierowniczego, polegającego, podżegacza i pomocnika, a nawet prowokatora, na zasadach art. 24 k.k.

W uzasadnieniu druku sejmowego nr 1613 projektodawcy wskazują jeszcze większy zakres przepisów, których znamiona może wyczerpywać patostreaming. Wskazują wśród nich następujące jednostki redakcyjne Kodeksu karnego:

- przemoc na tle dyskryminacyjnym - art. 119 k.k.,
- spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu art. 156 k.k.,
- lekki uszczerbek na zdrowiu - art. 157 § 2 k.k.,
- udział w bójce lub pobiciu z art. 158 k.k.,
- narażenie człowieka na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu - art. 160 k.k.,
- bezprawne pozbawienie wolności – art. 189 k.k.,
- groźba karalna – art. 190 k.k.,

- nękanie/stalking – art. 190a k.k.,
- zmuszanie do określonego zachowania – art. 191 k.k.,
- utrudnianie korzystania z lokalu mieszkalnego – art. 191 k.k.,
- zakłócenie miru domowego – art. 193 k.k.,
- seksualne wykorzystanie małoletniego – art. 200 k.k.,
- grooming – art. 200a k.k., czyli nawiązywanie kontaktu z małoletnim poniżej lat 15 za pośrednictwem systemu teleinformatycznego lub sieci telekomunikacyjnej w celach seksualnych,
- publiczne prezentowanie treści pornograficznych – art. 202 k.k.,
- znęcanie się - art. 207 k.k.,
- zniesławienie - art. 212 k.k.,
- znieważenie - art. 216 k.k.,
- naruszenie nietykalności cielesnej - art. 217 k.k.,
- znieważenie lub naruszenie nietykalności cielesnej funkcjonariusza publicznego - art. 222 i 226 k.k.,
- zniszczenie mienia - art. 288 k.k.

Karalne są także czyny zabronione, stypizowane w art. 35 u.o.z. oraz art. 107-111 k.k.s., które ujęto w znamionach czynu zabronionego, projektowanego w art. 255b § 1 pkt 2 k.k. w obu projektach oraz w art. 255b § 1 pkt 4 k.k. w druku sejmowym 2208.

7.3. Kryminalizacja działania a sankcjonowanie za pomocą instrumentów prawa administracyjnego. Streaming a ustawa o radiofonii i telewizji

Mając na uwadze powyższe, oczywistym staje się, że nowy typ czynu zabronionego penalizować będzie jedynie zachowanie polegające na transmitowaniu za pomocą obrazu lub dźwięku zachowań już wypełniających znamiona istniejących typów czynu zabronionego. Co więcej, w zależności od konfiguracji, w aktualnym stanie prawnym istnieją możliwości pociągnięcia streamera do odpowiedzialności karnej za czyn „pierwotny”, będący przedmiotem transmisji i

czynnikiem powodującym uznanie streamu za patostream w rozumieniu przepisów kodeksu karnego. **Taki stan rzeczy będzie miał miejsce chociażby wówczas, gdy patostream jest reżyserowany, streamer swoim zachowaniem prowokuje, w rozumieniu art. 24 k.k., osoby postronne lub uczestniczące w streamie do popełnienia czynu zabronionego, podżega, pomaga im w jego popełnieniu bądź poleca lub wręcz kieruje popełnieniem czynów zabronionych, które transmituje.** Projektowane art. 255b k.k. w nowym zakresie będą zatem penalizować takie transmitowanie czynów zabronionych, wymienionych w art. 255b § 1 k.k., które nie zostały popełnione przez streamera w żadnej z form zjawiskowych z art. 18 k.k. ani nie zostało sprowokowane w rozumieniu art. 24 k.k. Oznacza to, że penalizacją objęto by zarówno transmitowanie zachowań, na które streamer miał wpływ, jak i takie, na które wpływu nie miał, co budzi wątpliwości.

Streaming może przyjąć trojaki charakter działalności. Streamer może transmitować obraz lub dźwięk w celu osiągnięcia korzyści majątkowej (dochód z transmisji czy subskrypcji), osobistej (zwiększenie rozpoznawalności lub popularności, satysfakcja) bądź też bez zamiaru realizacji żadnego z tych celów. **W przypadku transmitowania w celu osiągnięcia korzyści majątkowej konieczne jest założenie działalności gospodarczej w razie ziszczenia się warunków, określonych w art. 5 ust. 1 Prawa przedsiębiorców³⁶.** W razie transmitowania w celu osiągnięcia korzyści osobistej, która następnie przeradza się w korzyść majątkową – np. płatne współprace reklamowe czy sponsoring – również konieczne jest założenie działalności gospodarczej w razie ziszczenia się warunków z art. 5 ust. 1 p.p. Tym samym, zarobkowanie z prowadzonej działalności streamerskiej w sposób bezpośredni lub pośredni, w razie osiągnięcia pułapu dochodów określonych w art. 5 ust. 1 p.p. wiąże się z uznaniem działalności nieewidencjonowanej za działalność gospodarczą na podstawie art. 5 ust. 3 p.p., niezależnie od złożenia stosownego wniosku. Wówczas streamer podlega wpisowi do wykazu VOD prowadzonego przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji³⁷.

W orzecznictwie sądów administracyjnych widać tendencję do utrzymywania kar nałożonych na podmioty dostarczające audiowizualną usługę medialną na żądanie na podstawie art. 53c ust. 1 w zw. z naruszeniem art. 47ca ust. 1 ustawy o radiofonii i

³⁶ Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1480 z późn. zm., dalej: p.p.).

³⁷ <https://www.gov.pl/web/krrit/odpowiedzialnosc-transparentnosc-wiarygodnosc--nowy-informator-krrit-dla-influencerow>, dostęp: 21.04.2026 r.

telewizji³⁸. Chodzi tu o brak wpisu przedsiębiorcy do właściwego rejestru³⁹. **Podmioty wpisane do rejestru czy też wykazu VOD, ujętego w art. 47ca u.r.t., podlegają kontroli oraz normowaniu ustawy o radiofonii i telewizji.** W myśl tej ustawy na podmiocie dostarczającym usługę audiowizualną spoczywają określone obowiązki. Wynikają one chociażby z art. 47e u.r.t., dotyczącego ochrony małoletnich w ramach audiowizualnych usług na żądanie, art. 47h u.r.t., zakazującego dostarczania treści nawołujących do nienawiści lub dyskryminujących czy też art. 47j u.r.t., nakazującego składania corocznych sprawozdań przez te podmioty. Z kolei przepis art. 53c u.r.t. stanowi, że jeżeli podmiot dostarczający audiowizualną usługę medialną na żądanie narusza przepisy m. in. art. 47e ust. 1, 2 i 5 i art. 47h, Przewodniczący Krajowej Rady wydaje decyzję nakładającą na niego karę pieniężną w wysokości do dwudziestokrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, włącznie z wypłatami z zysku, w kwartale poprzedzającym wydanie decyzji nakładającej karę, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski". W IV kwartale 2025 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw, włącznie z wypłatami z zysku, wyniosło 9228,64 zł⁴⁰, a zatem **kara może wynosić nawet 184 572,80 zł za naruszenie.** Zastosowanie sankcji we wskazanych przypadkach uzależnia się od tego, czy w ciągu 14 dni od dnia doręczenia mu wezwania, o którym mowa w art. 10 ust. 3, podmiot będący adresatem normy ujętej w komentowanej regulacji nie zaniecha działań naruszających te przepisy⁴¹. Zgodnie z treścią art. 53c ust. 3 u.r.t., kara może być ponownie nałożona po upływie 30 dni od upływu terminu na zapłatę poprzedniej kary w przypadku nieusunięcia naruszeń przez podmiot dostarczający audiowizualną usługę medialną na żądanie.

Ponownie nawiązując do uzasadnienia projektów, w szczególności druku sejmowego nr 2208, należy się zastanowić, jaki właściwie jest cel tej regulacji. Przepisy karne nie są odpowiednim narzędziem do chronienia szeroko rozumianej moralności publicznej czy też prawidłowego rozwoju małoletnich, w szczególności w

³⁸ Ustawa z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1722 z późn. zm., u.r.t.).

³⁹ Wyrok WSA w Warszawie z 12.03.2025 r., VIII SA/Wa 909/24, LEX nr 3939725; Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z 22.10.2024 r., XX GC 1113/23, LEX nr 3783434; Wyrok WSA w Warszawie z 12.03.2025 r., VIII SA/Wa 824/24, LEX nr 3939723; Wyrok WSA w Warszawie z 13.02.2025 r., VIII SA/Wa 847/24, LEX nr 3930346.

⁴⁰ Obwieszczenie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 22 stycznia 2026 r. w sprawie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, włącznie z wypłatami z zysku, w czwartym kwartale 2025 r. (M. P. z 2026 r. poz. 117).

⁴¹ T. Demendecki [w:] *Ustawa o radiofonii i telewizji. Komentarz*, red. A. Niewęglowski, Warszawa 2021, art. 53(c), teza 2.

zaproprowanym kształcie. **Projektowane przepisy nie rozwiązują także problemu niekaralności alko-streamingu, sex-streamingu ani daily-patostreamingu, szcZątkowo jedynie nawiązując do violence-streamingu.** Tymczasem przepisy ustawy o radiofonii i telewizji mogą ową lukę wypełnić. Zgodnie z treścią art. 47e ust. 2 u.r.t., podmiot dostarczający audiowizualną usługę medialną na żądanie, **uwzględniając rodzaj treści mogących mieć negatywny wpływ na prawidłowy rozwój fizyczny, psychiczny lub moralny oraz stopień szkodliwości audycji lub innego przekazu dla małoletnich w poszczególnych kategoriach wiekowych,** jest obowiązany do odpowiedniego kwalifikowania i oznaczania audycji i innych przekazów w taki sposób, aby użytkownik mógł z łatwością zapoznać się z oznaczeniem zarówno w chwili wyboru audycji, jak i w trakcie jej trwania. Zgodnie z treścią art. 47h u.r.t., audycje dostarczane w ramach audiowizualnych usług medialnych na żądanie **nie mogą zawierać treści nawołujących do nienawiści lub przemocy lub dyskryminujących ze względu na płeć, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub przekonania, poglądy polityczne lub wszelkie inne poglądy, przynależność państwową, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną lub nawołujących do popełnienia przestępstwa o charakterze terrorystycznym.** Powyższe przepisy w znacznie szerszym zakresie odnoszą się zatem do uzasadnienia obu projektów aktów prawnych, i to pomimo pozostawania w sferze sankcji administracyjnych.

Tym samym, rozważenia przez ustawodawcę wymaga zasadność kształtowania odpowiedzialności za patostreaming na zaproponowanych zasadach zamiast, przykładowo, zaktualizowania katalogu kar czy też zakresu obowiązków spoczywających na influencerach czy też patoinfluencerach podejmujących się działalności streamingowej i patostreamingowej. Obowiązek ewidencjonowania działalności streamingowej, podemowanej w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej w wykazie VOD jest racjonalną formą monitorowania, kto i na jakich zasadach prowadzi działalność o tym charakterze. Niedostosowanie się zaś do wskazanych powyżej obowiązków podmiotu dostarczającego audiowizualną usługę na żądanie – w szczególności w zakresie ochrony małoletnich i moralności oraz porządku publicznego, szczególnie że bardziej koresponduje to z intencją wyrażoną w uzasadnieniu do obu druków sejmowych.

8. Przedmiot i podmiot chroniony w ramach proponowanych art. 255b k.k. Podsumowanie i własne propozycje uregulowania tego problemu

Na marginesie należy zauważyć, że rozważenia przez ustawodawcę wymaga, kto w istocie stanowi grupę docelowo chronioną przez proponowane przepisy. **Wątpliwe jest, czy ustawodawca może tak daleko ingerować w swobodę korzystania z konstytucyjnych praw i wolności obywatelskich.** Wszystkie trzy zakresy kryminalizacji art. 255b k.k. – w druku sejmowym nr 3310 IX kadencji oraz drukach sejmowych nr 1613 oraz nr 2208 mogą budzić wątpliwości co do swojej proporcjonalności. Ustawodawca powinien zatem precyzyjnie ustalić grupę docelową, którą chce objąć ochroną.

Jeśli jednak w ocenie ustawodawcy przedstawione powyżej rozważania nie zmieniają uznania za zasadne rozważenia kryminalizacji opisywanego zjawiska, konieczne jest przemyślenie kształtu proponowanej regulacji. Być może nieco intuicyjnie w art. 255b § 3 k.k. w druku sejmowym nr 1613 ujęto typ kwalifikowany z uwagi na działanie w celu osiągnięcia lub osiągnięcie korzyści majątkowej i osobistej. **Trzeba jednak zaznaczyć, że działanie w celu osiągnięcia lub osiągnięcie korzyści majątkowej i osobistej z patostreamingu powinno stanowić znamię typu podstawowego projektowanego czynu zabronionego. Innymi słowy, czyn z art. 255b k.k. powinien wprost wyrażać zamiar bezpośredni zabarwiony celem w postaci uzyskania korzyści majątkowej i osobistej.** To pozwoliłoby jednocześnie wykluczyć z zakresu kryminalizacji osoby dokonujące przypadkowych transmisji, w których występują elementy patologiczne. **Dodatkowo rozważenia wymaga zastąpienie zaproponowanych znamion w postaci konkretnych rodzajów już kryminalizowanych czynów zabronionych i dokonanie właściwego – niekazuistycznego - wyliczenia, zasadnego z punktu widzenia zjawiska patostreamingu.**

Podkreślić należy jednak, że jakakolwiek kryminalizacja zjawiska patostreamingu znajdzie zastosowanie wyłącznie do czynów popełnianych na terytorium RP. W przypadku transmitowania treści poza granicami kraju, zgodnie z treścią art. 111 k.k., musi zostać spełniony warunek podwójnej przestępności działania sprawcy. Oznacza to, że w obliczu zasadniczo braku podobnych regulacji w innych państwach, patostreaming czyniony za granicą RP nie będzie karalny niezależnie od przedmiotu transmisji. Takie ryzyko nie występuje w przypadku sankcji o charakterze administracyjnym.

Mając na uwadze przekazanie do prac Podkomisji stałej ds. nowelizacji prawa karnego druku sejmowego nr 2208, działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy o Rzeczniku Praw

Obywatelskich⁴² proszę uprzejmie o przyjęcie niniejszych uwag i uwzględnienie ich w toku prac legislacyjnych.

Z wyrazami szacunku

Stanisław Trociuk

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

- Pani Poseł Barbara Dolniak Przewodnicząca Komisji Nadzwyczajnej do spraw zmian w kodyfikacjach (knkk@sejm.gov.pl).

⁴² Ustawa z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1264 z późn. zm.).